

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

«Затверджено»

Голова вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет»

Андрій КРАСНОЖОН

М.П. «22» січня 2026 р.

Протокол № 28 від 22 січня 2026 р.

Наказ № 17 від «22» січня 2026 р.

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(вчителі гуманітарних дисциплін другого рівня повної загальної середньої освіти)

«Цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти»

Розробник: Колесова Олена Анатоліївна, кандидат філософських наук, старший викладач кафедри професійної освіти та дизайну Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Напрямок підвищення кваліфікації - розвиток інформаційно-цифрової компетентності вчителя закладу базової середньої освіти

Розроблено на основі типової програми: дана програма адаптована відповідно до типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Розробляється на основі теми 2.4 Цифрові технології педагогічної діяльності. Наказ МОН від 12.10.2022 р. № 904

Термін дії програми: з 31.03.2026 до 22.01.2031 року

Рецензенти:

Твердохлібова Яніна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, в. о. декана художньо-графічного факультету Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Андрєєва-Паніна Юлія Аркадіївна, вчитель англійської мови Приватного закладу «Одеський ліцей «ВЄДА».

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Актуальність цієї програми зумовлена необхідністю підвищення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників в умовах стрімкої цифровізації освітнього процесу. Сучасна базова середня освіта потребує від учителя не лише фахових знань, а й здатності ефективно використовувати цифрові інструменти, електронні освітні ресурси, хмарні сервіси, інтерактивні платформи для організації навчання, оцінювання та комунікації з учасниками освітнього процесу.

Інтеграція цифрових ресурсів у педагогічну діяльність сприяє підвищенню якості освіти, розвитку ключових компетентностей учнів, індивідуалізації навчання та забезпеченню безперервності освітнього процесу, зокрема в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Цільова група: учителі закладів загальної середньої освіти, які здійснюють освітній процес у базовій середній школі.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: дана програма адаптована відповідно до типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом міністерства освіти і науки України 12.10.2022 №904 та вимог щодо формування цифрової компетентності.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна, дистанційна, на робочому місці тощо; форму підвищення кваліфікації визначає суб'єкт підвищення кваліфікації.

Мета підвищення кваліфікації: удосконалити професійні компетентності вчителів базової середньої освіти щодо використання цифрових ресурсів в освітньому процесі для підвищення якості навчання, розвитку цифрової грамотності учасників освітнього процесу та забезпечення ефективної комунікації.

Завдання підвищення кваліфікації:

- сформувати систему знань про сучасні цифрові ресурси, платформи, сервіси для організації освітнього процесу в базовій школі;
- удосконалити вміння добирати та інтегрувати цифрові інструменти відповідно до цілей навчання та вікових особливостей учнів;
- розвинути навички створення власного цифрового освітнього контенту;
- удосконалити вміння використовувати цифрові ресурси для формуального та підсумкового оцінювання;
- забезпечити розуміння принципів безпечного та етичного використання цифрових технологій в освітньому середовищі;

- забезпечити розвиток інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладів загальної середньої освіти;

- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти про сучасні цифрові ресурси, платформи, сервіси для організації освітнього процесу в базовій школі

- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти щодо створення власного цифрового освітнього контенту;

- удосконалити вміння використовувати цифрові ресурси для формувального та підсумкового оцінювання;

- забезпечити розуміння принципів безпечного та етичного використання цифрових технологій в освітньому середовищі.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Інформаційно-цифрова компетентність: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та відбір цифрових освітніх ресурсів; ефективно використовувати цифрові інструменти для організації освітнього процесу, комунікації, співпраці та оцінювання.

Предметно-методична компетентність: здатність моделювати зміст навчання з використанням цифрових ресурсів; добирати й використовувати сучасні методики та технології навчання, зокрема цифрові, для формування ключових компетентностей учнів.

Психологічна компетентність: здатність використовувати цифрові інструменти для створення безпечного, комфортного освітнього середовища, підтримки мотивації учнів та організації їхньої пізнавальної діяльності.

Оцінювально-аналітична компетентність: здатність аналізувати результати навчання учнів із застосуванням цифрових інструментів; забезпечувати процес самооцінювання та взаємооцінювання.

Очікувані результати підвищення кваліфікації: знатимуть:

- дидактичний потенціал та специфіку застосування сучасних цифрових освітніх ресурсів, платформ, сервісів для організації освітнього процесу в базовій школі;

- критерії відбору цифрових інструментів відповідно до дидактичних цілей та вікових особливостей учнів;

- принципи створення власного цифрового контенту (презентації, відео, інтерактивні вправи, тести);

- основи безпечного використання цифрових технологій в освітньому середовищі;

умітимуть:

- організовувати цифрове робоче місце, як власне, так і здобувача освіти;

- створювати та адаптувати цифровий навчальний контент для учнів базової школи;

- забезпечувати ефективну комунікацію з учнями та батьками за допомогою цифрових сервісів;

- оцінювати ефективність обраних цифрових ресурсів для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання;

- дотримуватись вимог авторського права на використання та модифікацію цифрових освітніх ресурсів;

- використовувати професійні он-лайн спільноти для професійного розвитку, реалізації професійних ідей та проєктів;

- дотримуватися принципів академічної доброчесності та інформаційної безпеки.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Система оцінювання результатів підвищення кваліфікації базується на принципах методичної гнучкості, прозорості та об'єктивної верифікації розвинутих компетентностей. На результат навчання впливають наступні фактори: опрацювання відеоматеріалів лекційних та практичних занять або присутність на них, обов'язкове виконання індивідуальних практичних завдань та проходження підсумкового тесту.

Враховуючи безпекові виклики, програмою передбачений синхронний або асинхронний режим залучення до лекційних та практичних занять. Для слухачів, які з об'єктивних причин були відсутні, передбачено доступ до відеозаписів усіх лекцій та практичних занять. Обов'язковою є підготовка та надання для оцінювання індивідуально виконаних кейсів до кожного практичного заняття за попередньо визначеними критеріями (методична валідність, інструментальність та адаптивність; безпека та етика). Максимальна кількість балів за виконання одного практичного завдання становить 10 балів, мінімальна – 6 балів. Слухач допускається до підсумкового тестування за умови виконання всіх завдань практичного характеру, якщо накопичено не менше 42 балів.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови успішного виконання навчального плану та досягнення сумарного результату не нижче 102 балів. Даний показник є інтегрованим порогом успішності, що складається з мінімально допустимих балів за практичну частину (42 балів) та підсумкового тесту (60 балів).

Підсумковий тест складається з трьох блоків, загальна кількість балів, яку може отримати слухач – 100. За умов отримання від 60 до 100 балів програма

підвищення кваліфікації пройдена, за умов отримання оцінки нижче 56 балів потрібно додаткове опрацювання матеріалу та повторне тестування.

Важливим складником завершення навчання є блок рефлексивної самодіагностики «Мій професійний профіль до та після навчання». Цей інструмент спрямований на детермінацію вчителем власного прогресу, усвідомлення динаміки розвитку професійних компетентностей та визначення векторів подальшого вдосконалення в умовах цифровізації освіти.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво.

Вартість: 1050 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено проведення інтерактивних лекційних занять.

Особливістю організації практичного складника програми є поєднання різнопланових форм активного навчання – від методичного практикуму та майстерні дизайну до тренінг-проєкту, кейс-стаді та роботи з цифровими інструментами.

Зміст програми складається з двох модулів. Модуль 1. «Цифрові інструменти та ресурси в освітньому процесі» містить п'ять тем різних форм опанування. Модуль 2. «Цифрова комунікація, оцінювання та безпека» містить чотири теми різних форм опанування.

Система оцінювання передбачає успішне виконання практичних завдань (кількість балів від 6 до 10 балів за кожне). Підсумковим заходом є тестування, яке складається з трьох блоків: вибір однієї правильної відповіді, встановлення відповідності та короткі відповіді на практичні кейси. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за проходження підсумкового тесту з 25 питань, становить 100 балів. Також передбачена таблиця інтерпретації результатів тестування з професійним портретом слухача, система профілювання за результатами тестування, блок самооцінювання, який містить також співставлення результатів підсумкового тестування з даними вхідної та вихідної самооцінки слухачів.

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 годин, з них: 8 год – лекційні заняття, 14 год – практична робота, 6 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ					
Тема 1.1. Цифрове освітнє середовище: можливості, переваги та виклики	2	–	–	–	2
Тема 1.2. Хмарні сервіси в роботі вчителя: організація, зберігання, співпраця	–	2	1	–	3
Тема 1.3. Інтерактивні платформи для навчання: вибір та інтеграція	2	2	–	–	4
Тема 1.4. Створення цифрового освітнього контенту	–	2	–	–	2
Тема 1.5. Використання цифрових ресурсів для індивідуалізації навчання	–	2	1	–	3
Разом за модулем	4	8	2	–	14
МОДУЛЬ 2. ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ, ОЦІНЮВАННЯ ТА БЕЗПЕКА					
Тема 2.1. Цифрові інструменти для оцінювання	1	1	–	–	2
Тема 2.2 Зберігання, систематизація та організація спільної роботи: моделі, платформи, прийоми	1	2	–	–	3
Тема 2.3. Медіаграмотність у цифрову епоху: розпізнавання маніпуляцій та захист користувача	2	2	2	–	6
Тема 2.4. Цифрові інструменти для професійного розвитку вчителя	–	1	2	–	3
Разом за модулем	4	6	4	–	14
Підсумкові заходи	–	–	–	2	2
Усього	8	14	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Тема 1.1. Цифрове освітнє середовище: можливості, переваги та виклики.

Структура цифрової компетентності вчителя (Рамка цифрової компетентності DigCompEdu). Нормативно-правове забезпечення цифровізації освіти. Вимоги до цифрової грамотності педагога в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. Професійні стандарти та індикатори цифрової компетентності.

Тема 1.2. Хмарні сервіси в роботі вчителя: організація, зберігання, співпраця.

Використання хмарних сервісів (Google Workspace, Microsoft 365, Dropbox тощо) для організації освітнього процесу. Спільна робота з документами, таблицями, презентаціями. Організація спільного доступу, коментування, версійність. Хмарне сховище як засіб систематизації навчальних матеріалів.

Тема 1.3. Інтерактивні платформи для навчання: вибір та інтеграція.

Огляд інтерактивних платформ (LearningApps, Kahoot, Quizizz, Padlet, Canva, Wordwall тощо). Критерії відбору цифрових інструментів відповідно до дидактичних цілей, вікових особливостей учнів, форми навчання. Інтеграція інтерактивних платформ в урок: прийоми, моделі, ефективність.

Тема 1.4. Створення цифрового освітнього контенту.

Принципи створення цифрового контенту (структурування, візуалізація, доступність). Інструменти для створення інтерактивних вправ, тестів, відеоматеріалів, презентацій. Розробка власного цифрового ресурсу: від задуму до реалізації. Адаптація контенту для учнів з особливими освітніми потребами.

Тема 1.5. Використання цифрових ресурсів для індивідуалізації навчання.

Цифрові платформи для персоналізованого навчання (освітні портали, адаптивні системи, онлайн-курси). Інструменти для створення індивідуальних освітніх траєкторій. Автоматизація перевірки знань, формувальне оцінювання в цифровому середовищі.

МОДУЛЬ 2. ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ, ОЦІНЮВАННЯ ТА БЕЗПЕКА

Тема 2.1. Цифрові інструменти для оцінювання.

Сучасні підходи до оцінювання з використанням цифрових технологій. Інструменти для формувального оцінювання (Google Forms, Microsoft Forms, Plickers, Mentimeter, Socrative). Організація самооцінювання та взаємооцінювання учнів за допомогою цифрових сервісів. Аналіз результатів оцінювання: дашборди, автоматичне звітування.

Тема 2.2. Зберігання, систематизація та організація спільної роботи: моделі, платформи, прийоми.

Моделі дистанційного та змішаного навчання (синхронне, асинхронне, гібридне). Платформи для організації дистанційного навчання (Google Classroom, Moodle, Zoom, Meet). Прийоми підтримки мотивації та залученості учнів у цифровому середовищі.

Тема 2.3. Медіаграмотність у цифрову епоху: розпізнавання маніпуляцій та захист користувача.

Пропаганда в інтернеті: форми та інструменти. Принципи інформаційної безпеки в освітньому середовищі. Цифрова гігієна користувача. Формування медіаграмотності учнів: критичне сприйняття інформації, розпізнавання дезінформації. Етичні аспекти використання цифрових технологій. Протидія кібербулінгу.

Тема 2.4. Цифрові інструменти для професійного розвитку вчителя.

Ресурси для професійного саморозвитку (освітні платформи, вебінари, професійні спільноти). Цифрові інструменти для рефлексії та планування професійного розвитку. Електронне портфоліо вчителя.

3.1. Орієнтовний перелік практичних занять

1. До теми «Хмарні сервіси в роботі вчителя» – тренінг-практикум «Організація спільної роботи з документами в хмарному середовищі».
2. До теми «Інтерактивні платформи для навчання: вибір та інтеграція»
Практична робота - Порівняльний аналіз інтерактивних навчальних платформ та обґрунтування вибору для освітнього процесу.
3. До теми «Створення цифрового освітнього контенту» – майстерня дизайну «Розробка інтерактивного навчального ресурсу».
4. До теми «Використання цифрових ресурсів для індивідуалізації навчання» – методичний практикум «Проектування індивідуальних освітніх траєкторій засобами цифрових платформ».
5. До теми «Медіаграмотність у цифрову епоху: розпізнавання маніпуляцій та захист користувача» – кейс-стаді «Аналіз ситуацій порушення інформаційної безпеки в освітньому середовищі».

6. До теми «Дистанційне та змішане навчання» – тренінг-проект «Розробка фрагменту уроку в змішаному форматі».
7. До теми «Цифрові інструменти для професійного розвитку вчителя»
Практична робота: Розробка плану професійного розвитку з використанням цифрових ресурсів та онлайн-платформ.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Порівняльний аналіз цифрових платформ для організації дистанційного навчання.
2. Створення інтерактивного вправи на одній із платформ (LearningApps, Wordwall, Kahoot тощо).
3. Розробка чек-листу «Безпечне використання цифрових технологій в класі».
4. Підбір цифрових інструментів для формувального оцінювання з конкретного предмета.
5. Створення електронного портфолію вчителя.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання дистанційного навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.09.2021 № 1115.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1115729-21#Text>
2. Концепція розвитку цифрової компетентності. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 167-р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text>
3. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.
URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>

Основна література

1. Биков В.Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. Матеріали методологічного семінару НАПН України «Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку». За ред. В. Г. Кременя, О. І. Ляшенка. К, 2019. С.20-26.
2. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718692/1/Microsoft%20Word%20-%20%D0%91%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%20%D0%92_2019_2.pdf
3. Державна служба якості освіти України. Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році. 2023.
URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf>
4. Рекомендації щодо використання цифрових інструментів для організації змішаного навчання. МОН України, 2023. URL: <https://mon.gov.ua/static->

[objects/mon/sites/1/news/2023/08/15/Recommendations.mixed.learning-15.08.2023.pdf](https://enquirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6a897eae-e458-4a98-8764-bf08a9c3a840/content)

5. Українська освіта в умовах війни : монографія / за наук. ред. С. О. Терещицого. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 234 с. URL: <https://enquirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6a897eae-e458-4a98-8764-bf08a9c3a840/content>

6. Цифрова трансформація відкритих освітніх середовищ: колективна монографія; за ред. В.Ю. Бикова, О.П. Пінчук. К.: ФОП Ямчинський О. В., 2019. 186 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720740/2/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%2020%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D0%86%D0%86%D0%A2%D0%97%D0%9D.pdf>

7. DigCompEdu: Європейська рамка цифрової компетентності для освітян. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

8. Google for Education: навчальні ресурси для вчителів. URL: <https://edu.google.com/>